

Paragraaf 8.1

Verschillen in welvaart

Welvaart

= de mate waarin mensen met hun schaarse middelen in hun behoeften kunnen voorzien

- Mate = hoger is beter en lager is slechter
- Schaarse = beperkt
- Middelen = tijd, spullen en geld
- Behoeften = wensen

NI

= nationaal inkomen, het totale inkomen dat de bevolking van een land verdient in één jaar

Bbp

= bruto binnenlands product, de totale productiewaarde van de bedrijven van een land in één jaar

Landen vergelijken

Berekening inkomen per hoofd van de bevolking = $\frac{\text{nationaal inkomen}}{\text{aantal inwoners}}$

Berekening bbp per hoofd van de bevolking = $\frac{\text{bruto binnenlands product}}{\text{aantal inwoners}}$ (IMF)

Welvaart is meer dan inkomen

- Verdeling = hoe is de welvaart verdeeld over de bevolking
- Prijspeil = hoe hoog of laag zijn de prijzen in een land
- Collectieve voorzieningen = zijn er collectieve voorzieningen (bijv. onderwijs en gezondheidszorg)
- Informele productie = hoe groot is de niet geregistreerde productie (bijv. zwart werken, vrijwilligerswerk en zelfvoorziening) in een land

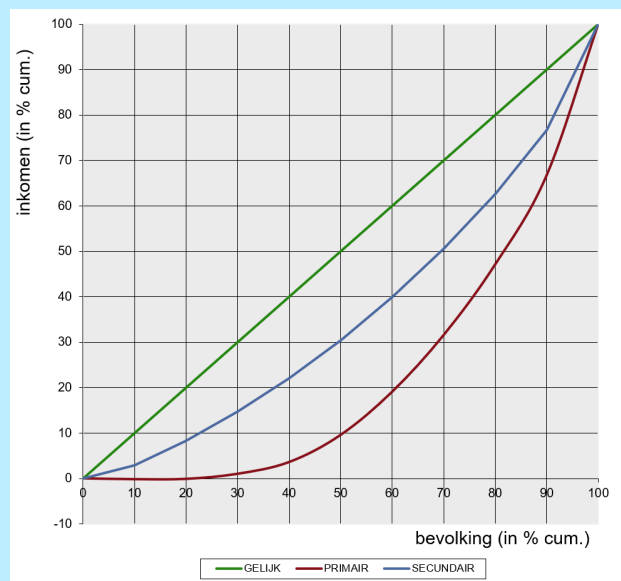
Lorenzcurve

= een grafische weergave van de inkomensverdeling in een land

- Bevolking van laag naar hoog in %
- Inkomen van laag naar hoog in %

Inkomen

- Primair = inkomen voor belastingen en uitkeringen
- Secundair = inkomen na belastingen en uitkeringen

Vicieuze cirkel

= oorzaak van het ene probleem is een gevolg van een ander probleem, arm blijft arm

Paragraaf 8.2 Wat is een ontwikkelingsland

Kenmerken van ontwikkelingslanden

Kenmerk	Uitleg / toelichting
Werkloosheid	Veel mensen hebben geen betaald werk.
Ondervoeding	Een groot deel van de bevolking krijgt onvoldoende voedsel.
Bevolkingsgroei	Het aantal inwoners groeit snel, waardoor druk ontstaat op werk, voedsel en huizen.
Analfabetisme	Veel mensen kunnen niet lezen of schrijven, waardoor onderwijs en werk beperkt zijn.
Technische ontwikkeling	Er is weinig moderne industrie of technologie aanwezig, productie is vaak traditioneel, waardoor de arbeidsproductiviteit laag is.
Monocultuur	De economie is sterk afhankelijk van één product of sector, bv. koffie of cacao.

Oorzaken van armoede in ontwikkelingslanden

Oorzaak	Uitleg / toelichting
Onderwijs	Veel mensen hebben geen toegang tot goed onderwijs → minder kans op betaald werk.
Infrastructuur	Slechte wegen, elektriciteit en watervoorziening beperken handel en productie.
Schulden	Hoge schulden aan rijke landen of banken zorgen dat geld naar aflossing en rente gaat, niet naar ontwikkeling.
Protectie-maatregelen	Importbeperkingen of subsidies in rijke landen maken het moeilijk voor ontwikkelingslanden hun producten te verkopen.
Natuurrampen	Overstromingen, droogte of aardbevingen vernietigen oogsten en huizen.
Conflicten	Oorlogen en geweld zorgen voor verwoesting van economie en veiligheid.
Corruptie	Geld dat voor ontwikkeling bedoeld is, wordt vaak verkeerd besteed.
Niet democratisch	Weinig inspraak van burgers → beleid richt zich vaak niet op armoedebestrijding.

Ruilvoet = de verhouding tussen de prijs van de export en import van een land.

- Ruilvoet stijgt → je kunt meer importeren voor dezelfde hoeveelheid export
- Ruilvoet daalt → je kunt minder importeren voor dezelfde hoeveelheid export

Paragraaf 8.3 Hoe boekt een land vooruitgang?

Verschil in hulp

Type hulp	Uitleg / toelichting	Voorbeeld
Noodhulp	Hulp die tijdelijk wordt gegeven bij een acute crisis, ramp of conflict.	Voedsel, water, medicijnen na een natuurramp
Structurele hulp	Hulp die langdurig is en gericht op het verbeteren van de economie of leefomstandigheden.	Investeren in scholen, wegen, gezondheidszorg

Ontwikkelingssamenwerking = hulp van ontwikkelde landen aan ontwikkelingslanden

Type hulp	Uitleg	Voorbeeld
Ongebonden hulp	Hulp zonder voorwaarden	Geld voor de bouw van een school, besteed naar eigen inzicht
Gebonden hulp	Hulp met voorwaarden	Het ontvangen van medicijnen die in het donorland zijn geproduceerd

Maatregelen tegen prijsschommelingen op de wereldmarkt

Maatregel	Uitleg / toelichting	Voorbeeld
Afspraken	Landen of organisaties maken afspraken over productie en prijzen	Koffielanden spreken af hoeveel koffie elk land mag leveren en stellen een minimumprijs voor boeren
Buffer-voorraden	Producten worden opgeslagen bij lage prijzen en verkocht bij hoge prijzen	Rijst opslaan tijdens goede oogst en verkopen bij schaarste

Microkrediet = een kleine lening die arme mensen in ontwikkelingslanden kunnen krijgen om een eigen bedrijfje te starten

Paragraaf 8.4 Hoe dragen we ons steentje bij?

Armoedebestrijding = binnen de VN (Verenigde Naties) en de EU (Europese Unie) hebben landen afgesproken 0,7% van het nationaal inkomen uit te geven aan armoedebestrijding

Internationale organisaties armoedebestrijding / ontwikkelingshulp

Organisatie	Doel / taak	Belangrijke activiteiten / voorbeelden
Wereldbank	Helpt landen bij economische ontwikkeling en armoedebestrijding.	Geeft leningen en advies voor infrastructuur, onderwijs, gezondheidszorg
IMF (Internationaal Monetair Fonds)	Zorgt voor stabiliteit van de wereldeconomie en internationale betalingen.	Geeft noodleningen aan landen met betalingsproblemen, adviseert over economisch beleid
VN (Verenigde Naties)	Bevordert vrede, veiligheid en ontwikkeling wereldwijd; bestrijdt armoede en ongelijkheid.	VN-ontwikkelingsprogramma's (UNDP) ondersteunen projecten zoals onderwijs, gezondheidszorg en duurzame ontwikkeling

NGO = non-governmental organisations (niet-overheidsorganisaties)

NGO	Doel / taak	Voorbeelden / activiteiten
Oxfam Novib	Armoedebestrijding wereldwijd; strijdt tegen ongelijkheid en onrecht.	Projecten voor onderwijs, voedselzekerheid en toegang tot schoon water
Cordaid	Helpt mensen in ontwikkelingslanden en kwetsbare groepen, vooral bij noodhulp en ontwikkeling.	Gezondheidszorg, onderwijs en economische ondersteuning
Edukans	Richt zich op onderwijs in ontwikkelingslanden om armoede te verminderen.	Schoolprojecten, leermiddelen en scholingsprogramma's

Globalisering = het proces waarbij landen, bedrijven en mensen steeds meer met elkaar verbonden raken op economisch, cultureel en politiek gebied

Outsourcing = verplaatsen van productie naar ander land om kosten te besparen

MVO = maatschappelijk verantwoord ondernemen, rekening houden tijdens de productie met arbeidsomstandigheden en het milieu

- Fairtrade = een vorm van handel waarbij producenten in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs (minimumprijs) krijgen voor hun producten en betere arbeidsomstandigheden hebben
- Minimumprijs = de laagste prijs die voor een product mag worden gevraagd, zodat producenten een eerlijke vergoeding krijgen en stabiel inkomen behouden
- Corporaties = verenigingen van producenten die samenwerken om hun producten gezamenlijk te verkopen, betere prijzen te krijgen en sociale projecten te ondersteunen.

